

Saksutredning

Varsel om oppstart av planarbeid for Kommuneplanens samfunnsdel og høring/offentlig ettersyn av forslag til planprogram

Arkivsaknr: 26/77

K-kode:

Saksansvarlig: Bill Gradin

Utvalg	Møtedato	Saknr.
Formannskapet	14.04.2026	036/26

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Eidskog kommune starter arbeid med å revidere kommuneplanens samfunnsdel.

Forslag til planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel 2027 - 2040 vedtas lagt ut til høring og offentlig ettersyn i minst 6 uker.

Kommunedirektøren får fullmakt til eventuelle redaksjonelle endringer og sørger for kunngjøring i henhold til plan- og bygningslovens §§ 11-12 og 11-13, jf 4-1.

Vedlegg:

10.04.2026 Forslag til planprogram Kommuneplanens samfunnsdel 2027 - 2040

1571773

14.04.2026 Formannskapet

Behandling

Følgende hadde ordet i saken:

Kamilla Thue, AP

Guttorm Kristiansen, H

Enstemmig vedtatt

F - 036/26 Vedtak

Eidskog kommune starter arbeid med å revidere kommuneplanens samfunnsdel.

Forslag til planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel 2027 - 2040 vedtas lagt ut til høring og offentlig ettersyn i minst 6 uker.

Kommunedirektøren får fullmakt til eventuelle redaksjonelle endringer og sørger for kunngjøring i henhold til plan- og bygningslovens §§ 11-12 og 11-13, jf 4-1.

Saksopplysninger:

I medhold av Eidskog kommunes planstrategi skal en ny samfunnsdel til kommuneplanen utarbeides.

Alle kommuner skal ha en samlet kommuneplan for å koordinere kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Kommuneplanen består av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer med mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunens som organisasjon. Samfunnsdelen beskrives ofte som *planen for kommunens planer*, og skal ligge til grunn for kommunens og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen. Kommuneplanen har en handlingsdel som gir grunnlag for prioritering av ressurser. Handlingsdelen skal revideres årlig og kan inngå i, eller utgjøres av økonomiplanen, slik den gjort i Eidskog kommune.

Planstrategien for perioden 2024-2027 legger opp til en revidering av samfunnsdelen i løpet av planperioden. Kommuneplanens arealdel, som er vedtatt høsten 2025 etter en lang prosess er tatt i bruk, og det er nå mulig å starte arbeidet med samfunnsdelen. Samfunnsdelen 2014 - 2027 viser de tre viktigste satsingsområdene kommunen arbeider med: **Levekår, Barn og unge** og **Folkehelse**. Dette er sammen med mål for **Samfunnssikkerhet og beredskap, Arbeids- og næringsliv, og Klima og miljø**, i planstrategien understreket som de fortsatt viktigste utfordringene til Eidskog. Det ønskes en tydeligere visjon og tydeligere kobling mot tiltak og økonomiplanen.

Kommuneplanens arealdel 2025 - 2033 for Eidskog kommune ble vedtatt av Kommunestyret 25.09.2025, KS-sak 046/25. Arealstrategien vedtatt 04.06.2018 av Plan- og samfunnsutvalget videreføres i vedtaket, men skal revideres i kommuneplanens samfunnsdel. Arealstrategier er langsiktige og overordnede prinsipper for arealbruk. Samfunnsdelens satsingsområder skal følges opp i kommunens arbeid og utøvelse av politikk. Alle målene er avhengige av at arealdelen, og annen arealforvaltning, slutter opp om disse målene. Dette skaper også en rød tråd fra samfunnsdelen til arealdelen.

Kommunestyret har gitt mandat til organisering av planarbeidet i KS-sak 011/26. Saksfremlegget viser målsetting, politisk og administrativ organisering, medvirkning og framdrift.

Det er utarbeidet et forslag til planprogram i henhold til plan- og bygningslovens §§ 11-13 og 4-1. Dette ettersendes saken. Planprogrammet beskriver formålet med planarbeidet, hvilke tema som vil vurderes, hvilket kunnskapsgrunnlag som trenger å suppleres og hvordan medvirkning skal skje. Planprogrammet danner grunnlag for videre arbeid med planen og skal sette berørte aktører i god stand til å fremme innspill til utfordringsbilde og valg av mål og hvordan disse skal arbeides mot.

Saksvurdering

Kommunestyret har gjennom vedtak av planstrategien ønsket at samfunnsdelen skal revideres. Prosesser for arbeidet følger flere faser i henhold til Plan og bygningsloven. Første skritt er å lage et planprogram som sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Med dette kan start av planarbeid varsles. Planprogrammet legges ut til offentlig høring for å få innspill til prosessen og oppgavene.

I henhold til forslag til planprogram legges det opp til at etablerte råd og politiske utvalg inviteres til medvirkning. Dette ettersom varsel om start av planarbeid er en god anledning til å fremme interesse for arbeidet. Hensikten er å ta del av lokalkunnskap og praktiske erfaringer. Det ønskes særlig innspill på hvilke tema som er viktigst å belyse, om det er kunnskapsgrunnlag som mangler for å fatte gode beslutninger og hvordan det best bør legges til rette for medvirkning med tanke på de resurser som er tilgjengelige. Det skal også legges til rette for å fremme innspill fra enkelte personer og aktører da alle ikke antas i råd, utvalg eller være komfortabel med åpne grendemøter. Det er et ønske med mangfold i medvirkningen for å ivareta et mangfold blant synspunkter. Innspill som er rettet utover innholdet til planprogrammer kommer også vurderes på politisk og faglig grunnlag.

Evaluering av gjeldende kommuneplan i samråd med kommunalsjefer skal gjennomføres videre i løpet av høringsperioden, slik at erfaring av mål og strategier legges til grunn ved vedtak av planprogrammet.

Det har vært prioritert å fremme planprogram til politisk behandling i april for å kunne legge dette ut til høring med mulighet å fastsette det før sommerferien. Kommunen ønsker en kort og direkte samfunnsdel til kommuneplanen og har positiv erfaring fra den gjeldende. Planprosessen bør derfor forholdsvis kort avstand mellom de politiske behandlingen slik at diskusjonen om kommunens langsiktige mål holdes relevant og oppdatert.

I tillegg til interne drøftinger er det flere møter som ligger til grunn for varsel om oppstart:

- Mandat til prosjektgruppe for kommuneplanens samfunnsdel 2027 2040. Behandlet i:

- Plan og samfunnsutvalget 19.01.2026
- Oppvekstutvalget 27.01.2026
- Helseutvalget 28.01.2026
- Formannskapet 03.02.2026
- Kommunestyret 10.02.2026

- Møte Folkehelseoversikt 26.11.2025

- Møte samskapingsgruppa Innafor 09.01.2026

- Møte prosjektgruppe 05.03.2026, 23.03.2026, 07.04.2026

- Møte beredskapsrådgiver 04.02.2026
- Møte Tyrilden bibliotek - demokratifremmende arbeid 11.02.2026
- Møte kommunalsjefer, erfaringer med gjeldende plan 19.03.2026

Videre er det planlagt deltakelse ved møte for Frivilligheten 09.04.2026 og møte for veiledning med Innlandet fylkeskommune 10.04.2026.

Lovfortolkning

Pbl § 3-3 sier at kommunestyret selv har ledelsen og at kommunen skal organisere planarbeidet og treffe de tiltak som anses som nødvendige for gjennomføring av planleggingen. Igangsetting av planarbeid skal kunngjøres, jf. pbl § 11-12 og planprogram skal lages og legges ut til høring, jf. pbl §§ 4-1, 11-13 og 11-14.

Konsekvenser

Kommuneplanens samfunnsdel må oppdateres får å holde balanse mellom kontinuitet i arbeidet og tilpasning til forandringer som skjer. Planen skal legges til grunn for prioritering av resurser og arbeid mot langsiktige mål, inklusive kommunens arealstrategi.

Konsekvenser for andre enheter i kommunen

Planen skal virke førende for alle deler i kommunens arbeid.

Økonomi

Er i henhold til budsjett 2026.

Kommuneplan og Økonomiplan

Folkehelse

Å skape samfunnsmessige forutsetninger for en god helse er et mål i samfunnsdelen. Dette er fortsatt prioritert og virker overordnet med fokus på forebyggende arbeid.

Alternative løsninger

Alternativet til å varsle oppstart er å sende saken tilbake til administrasjonen for å utarbeide et justert utkast til planprogram, i hendelse der er sentrale politiske føringer som mangler i saksdokumentene.

Drøfting med tillitsvalgte

Anses ikke nødvendig da dette ikke medfører endring i oppgaver eller forhold knyttet til arbeidsmiljølovens § 8-1.